

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Пефтієвої Юлії Євгеніївни «Макроекономічне планування в системі державного регулювання галузі охорони здоров'я», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 - Економіка та управління національним господарством

Актуальність теми дослідження.

Сучасний стан галузі охорони здоров'я визначається процесом реформування, переходом на нові економічні відносини, які потребують відповідного економічного, правового та організаційного забезпечення. Галузь охорони здоров'я як складова суспільного сектору відіграє важливу роль в структурі національного господарства та сприяє вирішенню завдань стабілізації, сталого розвитку і підвищення соціального добробуту населення. При цьому обмежена ефективність механізму ринкового регулювання галузей суспільного сектору, включаючи охорону здоров'я, потребує втручання держави. Функціонування та розвиток галузі охорони здоров'я здійснюється на засадах державного регулювання, яке, у свою чергу, передбачає розробку та використання особливих підходів до прийняття рішень з планування на макроекономічному рівні. Тому дослідження Ю.Є. Пефтієвої, метою якого визначено обґрунтування теоретичних та науково-методичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення макроекономічного планування в системі державного регулювання галузі охорони здоров'я, є актуальним та своєчасним.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність

Вивчення дисертації, автореферату, публікацій Ю.Є. Пефтієвої дає підставу зробити висновок про те, що отримані наукові результати є обґрунтованими та достовірними.

Цілісність та комплексність дослідження забезпечено використанням загальнонаукових та спеціальних методів пізнання, включаючи узагальнення, класифікацію, системний підхід, структурний синтез, економічний та статистичний аналіз, порівняння, абстрагування.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертації базуються на фундаментальних положеннях сучасної економічної теорії, працях вітчизняних і зарубіжних вчених та фахівців щодо державного регулювання економіки, макроекономічного планування, галузевого і стратегічного управління в сфері охорони здоров'я. Достовірність наукових положень дисертації забезпечено використанням у процесі дослідження нормативно-правових актів, офіційних даних Державної служби статистики України, міжнародних баз статистичної

Буд. №	351/05
15.	06 2017.
ДДМА	

інформації. Інформаційну базу дослідження складають також вітчизняні та зарубіжні наукові публікації, результати власних досліджень автора.

Дисертаційна робота Ю.Є. Пефтієвої виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Донецького державного університету управління МОН України за темами: «Стратегічний розвиток національної економіки, регіонів та підприємств» (номер державної реєстрації 0113U005211, 2013–2014 рр.) та «Теоретико-методологічні засади розроблення та функціонування механізмів державного управління на центральному, регіональному, галузевому рівнях в різних сферах суспільного життя» (номер державної реєстрації 0110U002889, 2015 – 2016 рр.).

Основні наукові положення і результати досліджень доповідались та пройшли апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях. Сукупність даних обставин визначає достовірність і вірогідність отриманих результатів.

Наукова новизна результатів дослідження

В дисертації отримано ряд положень, що свідчать про наукову новизну виконаного дослідження.

Автором розвинуто теоретико-методичний підхід до підвищення адаптивності макроекономічного планування в системі державного регулювання галузі охорони здоров'я, який полягає в узгодженні макроекономічного, галузевого і регіонального стратегічного планування, шляхів і засобів їх досягнення, врахуванні впливу стану галузі охорони здоров'я на макроекономічний розвиток країни, а також сприянні розвитку інструментарію формування і коригування макроекономічної і галузевої стратегій.

На ґрунті теоретико-методичного підходу до підвищення адаптивності макроекономічного планування автором сформульовано концептуальні положення стратегічного планування розвитку галузі охорони здоров'я як складової макроекономічного планування, що передбачають системне поєднання методичних і організаційних засобів розвитку кластерних відносин; циклічність макроекономічного і галузевого прогнозування; підвищення економічної складової галузевого розвитку.

В роботі визначено напрямки підвищення якості стратегічного планування розвитку галузі охорони здоров'я як елементу макроекономічного планування, включаючи забезпечення дотримання загального соціально-економічного інтересу суспільства – поліпшення здоров'я населення і реалізації принципу соціальної справедливості; систематизацію та взаємоузгодженість нормативно-правових актів в період реформування галузі, ефективний фінансовий контроль; забезпечення доступності медичної допомоги всім категоріям громадян; оптимізацію співвідношення платної і безкоштовної для населення

медичної допомоги; підтримку ефективності сертифікації, ліцензування ліків і медичної діяльності.

З метою створення передумов підвищення обґрунтованості макроекономічного планування в період реформування галузі охорони здоров'я, активізації державної політики посилення міжгалузевої взаємодії і кластерного підходу до її реалізації в процесі дослідження вдосконалено методичне забезпечення макроекономічного планування в системі державного регулювання економіки, яке передбачає використання в галузі охорони здоров'я методів «витрати – вигоди», «витрати – ефективність», «витрати – корисність», а також методу мінімізації витрат.

Автором доведено доцільність в умовах реформування галузі охорони здоров'я створення гнучкої моделі функціонування макроекономічного кластера, що сприятиме поліпшенню стану здоров'я населення шляхом об'єднання різнопрофільних виробництв галузей і секторів економіки, прямо або опосередковано обслуговуючих організації охорони здоров'я, діяльність яких регулюється державою, а також запропоновано формування стратегічних альянсів як основи фінансово-економічного і технологічного розвитку.

Для підвищення цілісності та обґрунтованості елементів макроекономічного планування в системі державного регулювання економіки розширено його інструментарій шляхом створення стратегії реформування державної регіональної політики в галузі охорони здоров'я, яка передбачає посилення взаємодії суб'єктів господарювання державного і приватного секторів економіки, громадських організацій, органів влади і управління усіх рівнів, та базується на принципі соціальної солідарності, міжгалузевому підході, системно-мережевому принципі.

Також доповнено організаційно-інформаційне забезпечення формування і реалізації програм розвитку галузі охорони здоров'я за рахунок запровадження фінансового механізму взаємодії суб'єктів обов'язкового медичного страхування шляхом створення інвестиційного фонду розвитку медичних установ (організаційна складова) і методичних положень економічної оцінки ефективності різних медико-профілактичних програм і медичних технологій (інформаційна складова).

Сукупність перелічених теоретичних, методичних і практичних положень вирішує важливу науково-прикладну задачу, пов'язану з поглибленням теоретичних положень та формуванням методичних рекомендацій щодо забезпечення макроекономічного планування в системі державного регулювання галузі охорони здоров'я.

Значущість результатів дослідження для науки і практики

Наукове значення роботи полягає в поглибленні теоретичних положень та розробці рекомендацій щодо формування і організації макроекономічного планування в системі державного регулювання економіки і галузевого

управління в сфері охорони здоров'я. Практичне значення полягає в розробці підходів до підвищення адаптивності макроекономічного планування в системі державного регулювання та визначенні напрямів реалізації концепції розвитку економічних відносин галузі охорони здоров'я.

Результати дослідження знайшли реалізацію в практичній діяльності Департаменту економіки та фінансової політики Міністерства охорони здоров'я України, Департаменту охорони здоров'я Донецької обласної державної адміністрації та у навчальному процесі Донецького державного університету управління МОН України (м. Маріуполь), про що свідчать відповідні документи про впровадження, які представлено у додатках дисертації.

Зауваження

Відзначаючи позитивний характер дисертації, слід зауважити, що окремі результати дослідження мають дискусійний характер.

По-перше, потребує додаткового пояснення як співвідносяться поняття «набір цілей» у пункті 1 «Визначається набір цілей системи» та поняття «мета» у пункті 2 «Виявляються принципи визначення мети й цілей досягнення» для блоку «Алгоритм макроекономічного планування галузі охорони здоров'я», який представлено на рис. 1.1 «Теоретико-методичний підхід до підвищення адаптивності макроекономічного планування в системі державного регулювання галузі охорони здоров'я» (с.46 дисертації).

По-друге, при характеристиці Концептуальних положень стратегічного планування розвитку галузі охорони здоров'я як складової макроекономічного планування автором стверджується, що вони передбачають системне поєднання методичних та організаційних засобів розвитку макроекономічних кластерних відносин. На жаль, це не знайшло відображення на відповідній схемі, що представлено на с.64 дисертації та с.8 автореферату.

По-третє, автор докладно розглядає недоліки існуючої нормативно-правової бази регулювання галузі охорони здоров'я в Україні (с.106-108 дисертації), на підставі цього слід було б сформулювати таблицю, в якій узагальнити негативні риси нормативно-правової бази регулювання галузі охорони здоров'я в Україні та визначити шляхи їх подолання.

По-четверте, спираючись на структуру проблемного поля галузей охорони здоров'я (рис. 2.1, с.105 дисертації) та визначені напрями підвищення якості стратегічного планування розвитку галузей охорони здоров'я (с. 111 дисертації), автору доцільно було б розглянути, як саме структура проблемного поля галузей охорони здоров'я впливає на пріоритетність вибору напрямів підвищення якості стратегічного планування розвитку галузей охорони здоров'я.

По-п'яте, на с.137 дисертації автором пропонується створення макроекономічного кластеру в галузі охорони здоров'я, який дозволить забезпечити формування мережевих систем на підставі використання різних

форм взаємодії господарюючих суб'єктів, а також утворення стратегічних альянсів для вирішення завдань фінансово-економічного та технологічного розвитку. Має сенс розглянути особливості та можливості об'єднання у мережеві системи та стратегічні альянси господарюючих суб'єктів як сфери охорони здоров'я, так і обслуговуючих її галузей.

По-шосте, потребує уточнення, як саме здійснюється взаємодія міжвідомчої координаційної комісії з охорони здоров'я з мешканцями областей. Чому саме на рис. 3.5 «Організаційна модель міжгалузевої регіональної політики в системі охорони здоров'я» (с.171 дисертації) існує два контури як з мешканцями областей, так і з адміністрацією області.

По-сьоме, доцільно визначити, у чому саме полягають переваги методу «витрати-вигоди» у порівнянні з методом «витрати-корисність», які дозволили обрати його для аналізу економічної ефективності медико-профілактичних програм та медичних технологій, зокрема при формуванні національної та регіональних програм державних гарантій забезпечення населення областей України безоплатною медичною допомогою (с.183 дисертації).

Проте зазначені зауваження не знижують актуальність, наукову новизну і цінність дисертації.

Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях

За результатами досліджень автором опубліковано 11 наукових праць загальним обсягом 4,39 д.а. (особисто автору належить 3,76 д.а.), 6 статей у наукових фахових виданнях, з яких 2 статті у виданнях, що включено до міжнародних наукометричних баз, а також 5 публікацій за матеріалами конференцій. Внесок автора у роботи, опубліковані у співавторстві, належним чином конкретизовано в авторефераті у переліку опублікованих за темою дисертації праць. На захист дисертації виносяться виключно особисті розробки Ю.Є. Пефтієвої.

Оцінка ідентичності змісту автореферату і основних положень дисертації

Досконале вивчення дисертаційної роботи та автореферату дає змогу зробити висновок щодо ідентичності змісту автореферату і основних положень дисертації. Всі наукові положення, висновки і рекомендації, наведені у авторефераті, належним чином розкрито у самій дисертації.

Загальна оцінка дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Пефтієвої Юлії Євгеніївни «Макроекономічне планування в системі державного регулювання галузі охорони здоров'я» є цілісним, завершеним науковим дослідженням, у якому автором отримано нові науково обґрунтовані результати, що у сукупності вирішують важливу задачу формування комплексу теоретичних, методично-організаційних під'ходів та

рекомендацій щодо макроекономічного планування в системі державного регулювання галузі охорони здоров'я.

Дисертаційна робота «Макроекономічне планування в системі державного регулювання галузі охорони здоров'я» відповідає вимогам пп. 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (зі змінами та доповненнями згідно Постанови від 19 серпня 2015 р. №656), а її автор, Пефтїєва Юлія Євгеніївна, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент –
 провідний науковий співробітник
 відділу економіко-правових проблем
 містознавства Інституту економіко-правових
 досліджень НАН України
 доктор економічних наук, доцент
 старший науковий співробітник

М.В. Мельникова

Підпис М.В. Мельникової засвідчую:
 В.о. вченого секретаря ІЕПД НАН України
 кандидат юридичних наук

В.К. Малолітнева